

Slova „těsnopis“ a „obchodní akademie“ (nebo také ekonomická či hospodářská škola) patřívají v minulosti nerozlučně k sobě. Těsnopis se na nich učil jako povinný předmět a současně se také jako nepovinný předmět nabízel na jiných středních školách, např. na gymnáziích apod. Bohužel v 60. letech minulého století začalo jeho pomalé vytlačování ze škol a likvidace jako povinného předmětu. A nakonec v současné době není nikde ani předmětem nepovinným. Je to škoda. Těsnopis jako druh racionálního písma může být praktickým pomocníkem každého duševního pracovníka a naučit se ho ve škole bylo problémem daleko menším než učit se ho pak třeba již jako dospělý zaměstnaný jedinec. Především z časového hlediska.

Užití těsnopisu je možno rozdělit do tří kategorií:

- písmo poznámkové
- písmo rychlopisné a také
- písmo tajné

Těsnopisu jako písma poznámkového může využít každý duševní pracovník k zápisu momentálních nápadů a myšlenek, různých poznámek do kalendáře, do diáře, při koncipování různých článků a jiných textů, zapisování pracovních pokynů atd. Toto poznámkové písmo je daleko jednodušší než písmo rychlopisné a neklade nároky na rychlost. Je velmi úsporné, šetří čas. Např. jedním z uživatelů těsnopisného poznámkového písma byl druhý prezident naší republiky Dr. Edvard Beneš, který se ho naučil během studií na gymnáziu. Jeho diář plný těsnopisných poznámek existuje a v současné době ho bohužel nelze rozluštit, protože je psaný Gabelsbergerovou těsnopisnou soustavou (jejím převodem na češtinu), kterou už dnes nikdo nezná.

Jako **písma rychlopisného** se těsnopisu užívá především při doslovných zápisech jednání nejvyššího zastupitelského sboru u nás, tedy v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR. Tzv. komorní stenografové, tj. stenografové s nejvyšší těsnopisnou kvalifikací, zapisují vše, co je při schůzích Poslanecké sněmovny řečeno, ale i vše, co se v tu

dobu událo, např. potlesky, různé projevy souhlasu i nesouhlasu atd. Stejným způsobem využívají těsnopisu k zápisu jednání svých orgánů např. odborové svazy, různé společenské, odborné a vědecké organizace a jiné instituce, zastupitelské sbory nižších stupňů atd. Ale komorních stenografů bohužel nepřibývá, spíše přirozeně ubývá.

Těsnopis jako **písmo tajné** v podstatě není také „k zahození“. Vlastně ty vaše poznámky po vás nikdo nepřečte, na rozdíl od jiných způsobů komunikace, např. telefon, mail, poznámky v PC atd., ke kterým se v podstatě „kdekd“ může poměrně snadno dostat. Např. nedávno byl v jednom rakouském těsnopisném časopise uveřejněn krátký článek o tom, že ruský prezident Putin si vede svůj diář na papíře, psaný ručně. Zdali těsnopisem, to pramen neuvádí, ale pokud ne těsnopisem, tak určitě nějakým způsobem zakódované.

Velmi výhodně lze využít těsnopisu také při zápisu **poznámek v cizím jazyce**. Používaná česká těsnopisná soustava Herout-Mikulík je dobře využitelná pro běžně používané cizí jazyky, např. pro angličtinu, němčinu, francouzštinu, italštinu, španělštinu atd. Zápis probíhá foneticky, což je poměrně jednoduché. Důležitý pak je přepis do latinky, kde je třeba ovšem využít i poměrně slušných znalostí toho kterého jazyka.

Těsnopisu se lze samozřejmě naučit kdykoli; je k tomu potřeba pouze učebnice, speciálně linkovaný papír (pro začátek), tužka a hlavně chuť systematicky pracovat. Na nastudování základního těsnopisného písma a jeho využití jako písma poznámkového postačí jeden rok. Je to vlastně tak trochu obdoba písma běžného, latinky, které jsme se také v první třídě za rok dobře naučili. Doporučuje se alespoň pro ten první rok si zajistit pomoc „učitele“ těsnopisu, který by pomohl se zvládnutím toho specifického, co je jiné proti latince.

Jak písmo vůbec, tak i těsnopis jako jeho specifický druh, je stále důležitou a aktuální složkou kulturního bohatství lidstva.

Takže pusťte se do toho?

S výukou těsnopisu nebo s hledáním lektora vám ráda pomůže paní Ing. Ludmila Nováková, novakova.ludmi@volny.cz, předsedkyně Českého těsnopisného spolku.

Pokud chcete proniknout do úplných základů těsnopisu sami, můžete také využít naše výukové programy Těsnopis MINI a Těsnopis MINI 2, které naleznete na stránkách Státního těsnopisného ústavu:

<http://www.nuv.cz/p/statni-tesnopisny-ustav/tesnopis-mini>

<http://www.nuv.cz/p/statni-tesnopisny-ustav/tesnopis-mini-2>

Rozhledy – časopis pro písemnou a elektronickou komunikaci vydává Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, IČ 00022179. Vychází měsíčně kromě července a srpna. Vedoucí redaktor: Vít Valeš. Grafická úprava a zlom: Ondřej Suchý. Adresa redakce: Weilova 1271/6, 102 00 Praha 10; tel./fax: 274 877 803; www.nuv.cz; e-mail: rozhledy@nuv.cz. Informace o předplatném najdete na www.nuv.cz/rozhledy. K tisku 6. 4. 2017. Vytisknuto u Comunica, s.r.o., Pod Kotlářkou 3, 150 00 Praha 5. Číslo indexu 47569. Ev. číslo MK ČR E 623, ISSN 1214-5653.